

Franjo Frančič

Vojno stanje II.

Bunker

Ko sem kupil tisti kos brega, so mnogi zmajevali z glavo. No, tistih nekaj, ki so vedeli za nakup kosa zemlje, ki ga ni bilo moč obdelovati, še za sadovnjak bi bil komaj primeren. Kmet, ki mi je prodal zemljišče, ni rekel ne črne ne bele. Kljub neprizadetosti se mi je zdelo, da vidim v njegovih očeh smeh. Morda gre za mojo preobčutljivost, ampak ni mu bilo vseeno, da prodaja, kljub denarni stiski, ki ga je prisilila, da da od sebe, ko bi moral dokupovati.

Hrib s hrasti, kostanji in jelšami sem kupil s točno določenim namenom. Nad robom gozda je bila strma čistina, ki se mi je zdela primerna za gradnjo mini zaklonišča.

Ali vojna bo, ali je ne bo, me ni prav nič zanimalo, ker vojna venomer je. Treba je biti pripravljen.

Seveda je žena zblaznela, češ da gre spet za eno od mojih rednih čudaštev. Nanjo ni bilo kaj računati, morda takrat, ko se bo treba umakniti pred apokalipso.

Kolega arhitekt, ki je v glavnem projektiral podstrešna stanovanja, notranje preureditve, ni bil nič presenečen. Zanimal ga je posel, ki se ga še ni lotil.

S sinovi, ki so se prebili iz pubertete, nisem veliko kontaktiral, imeli so svoje življenje. Da bi kaj pomagali pri gradnji, pa ni bilo govora. Sarejši je vztrajno snubil premožno malomeščanko in čakal, da ga njeni starši dokončno povabijo, da se preseli k njim. Mlajša dva sta bolj po ženi, režita se in si mislita: staremu se je strgalo. Prav, jaz svoje vem, pa basta!

Norci prihajajo iz mesta

Malo se je bilo težko navaditi vseh teh vikendašev, ki so navahili na zemljo, da si kupijo svoj košček za oddih in počitek. Ne vem, kakšen počitek je to, da si s seboj prineseš televizijo in električni agre-

gat, ki bobni kot strele, se ob gajbici piva uležeš pred hišo in buljiš v košarko? Pa me tudi nič ne briga, imam drugih srbi čez glavo.

Če bi vedel, da bo tako, kot je, ne bi šel nikoli v hosto. Za tako pizdarijo se jaz nisem boril! Davki me bodo požrli, garam in garam, pa nisem niti na nuli. To je neverjetno, človek dela po vse dni, od zore do mraka, in nima niti za električno konec meseca. Pa ni samo z mano tako, drugim, ki nekako vozijo, gre, ker so pol kmetje, hodijo v službo. Sam pa s to bedno penzijo ne vozim niti skozi mesec.

Lansko leto sem posadil pet tisoč sadik paradiznika. Cena v zadruzi je bila tako nizka zaradi uvoza z juga, da bi bilo bolje, da bi z njim krmil prašiče. Kmet je slabši od hlapca.

Tako sem bil prisiljen prodajati kose, ki se jih ne da obdelovati. Nerad, a drugega mi ni ostalo.

Ta tretji, ki sem mu prodal breg, je pojava, da mu ni para. Saj mu nisem pokazal, samo vprašal sem ga, kaj bo z zemljo, morda misli posaditi oljke, ko izkrči gozd. Pa se je samo tajanstveno zasmeljal in rekel:

— Za bunker bo.

Da bi ga vrag!

Vojna bo

Ne vem, a samo jaz tako gledam na svet in ljudi, ali pa se tudi meni meša. Res je, da je klima naelektrena, da je kriza, da ni nič več oprijemljivega, pa kaj, mar ni bilo v milejši obliki zmeraj tako? To me spominja na blejanje, ki sem ga poslušal vsa leta, pa se je izkazalo, da je samo korak od največje fantastike. Fraza, da bodo imeli delavci enkrat vsega dovolj, da bodo šli na ulice in zahtevali svoj prav, da bodo potem že videli tisti na vrhu, ko narod popizdi, to so bile le fraze. Ko ni bilo niti za kruh, so seveda šli na cesto, samo, a zdaj pa ne bo oblasti, kdo bo zdaj zavladal? In se je začelo govoriti, da novi vodja prihaja, da bomo tenko piskali in srnali, in res, že trka na vrata zgodovine.

Človek ne ve, kaj naj bi si mislil.

Zadnjič pride prijatelj k meni, drugače čisto normalen človek s famulijo, ti, daj, projektiraj mi zaklonišče. Prav, sem mu rekel, misliš, da bo vojna, pa je odgovoril:

— Vojna je že!

Krt

Treba se je dobro skriti, ni kaj, čas, ko se bo začelo, je tu, treba se je globoko zariti v zemljo, kot krt, in počakati, da mine, ta nori čas.

Vseeno je, naj si misli kdor hoče karkoli, naj me gledajo postrani, odpuščam jim, saj ne vedo, kaj jih čaka. Prerok so svoje na-

povedali, čas vesoljnega potopa je tu. Ni treba biti ne vem kakšen možganar, samo malo naokoli pogledaš, koljejo se. Prižgeš TV, sama trupla.

Naj šepetajo za mojim hrbtom in kažejo s prstom name, jaz sem s svojim izkopom pričel. Načrti so krasni, kolega je mislil na vse. V tujini sem moral kupiti specialne filtre za zrak, za neprebojna vrata z betonsko in svinčeno oblogo sem potrošil celo premoženje, pa mi ni žal. Delam večinoma sam. Mere so štiri krat štiri, krat dva. Posamezno zaščito sem utrdil. Betonske stene na petintridest.

Stene varnosti so zrasle v mesecu dni. Bunker je zakamufliran in varen pred atomskim udarom. Vzel sem si neplačan dopust. Veliko časa se navajam na izredne razmere.

Pri finesah človek prav uživa. Kaj vse bom potreboval za preživetje? Več mesecev trajno hrano in pijačo, knjige, tranzistor, komplet orodja za reševanje. Na miši bi skoraj pozabil. Z njimi se preizkuša, kakšne so razmere zunaj. Potreboval bi še merilne naprave, pa so preveč drage. Treba bo misliti na vse, ko bom notri.

Preživeli bomo le izbranci. Še mali gumijasti čoln je v kotu. In razpelo moje matere.

Ne ve se

Ko sem ga opazoval doli, kako rije in koplje, kako prinaša vse mogoče, kako je privlekel agregat za mešalec, kako vztrajno dela vrtino v hrib, sem se vprašal: kaj pa, če ima človek prav? Časi so že taki, da se nič ne ve niti za jutri, zakaj se ne bi človek zavaroval?

Po drugi strani pa, kot nam je usojeno. Meni že, da nimam sreče kljub garanju in stoterim poskusom, da bi prišel na zeleno vejo. Morda gre svet res k hudiču, bom pač zraven.

Samo tisti človek tam doli ni tako nor, kot nekateri mislijo. Vse je do podrobnosti preštudiral, načrtoval. Zato je tudi kupil tak kos zemlje. Ko je šla gradnja v zadnjo fazo in je pripeljal ogromna jekleno armirana vrata, se nisem mogel premagati, da ne bi šel dol in pogledal. Ne, da je zadevo uredil lično, človek tam nehote pomisli: tu lahko preživiš vse.

In sem se spomnil. Zadaž za štalo je že leta razvalina kleti, ne bi bilo treba dosti, da bi jo uredil.

Nikoli se ne ve. In sem začel tudi jaz.

Načrt

Pri izrisavanju načrta sem moral precej improvizirati. Večina podobnih projektov je narejena za večje mere, zato so tudi standardi dokaj nepreverjeni. Pri izračunavanju prebojnosti sevanja se me je polotila panika: kaj pa, če res počí jutri, kaj bom naredil?

Bilo je problematično s čistilnimi napravami za filtriranje zraka in mehanizmom zapiranja. V tujini sicer so firme, ki ti naredijo projekt v celoti, pri nas pa naj bi se poskrili ob primeru katastrofe kar po kanalizaciji, kletah, garažah. Ne vem kako, da pomislijo na tako redka in premajhna zaklonišča. Sicer je zakonsko predpisano za vsako gradnjo, samo zahteve po varnosti so nikakršne.

Mislil sem, da me bo povabil, da vidim kako je zadevo realiziral, pa me ni, zato sem bil še bolj radoveden in sem šel sam na ogled. Perfektno je izpeljal vse, mislil je tudi na detajle, čeprav notranje opreme nisem videl.

Skopiran načrt imam doma. Že dneve ga proučujem in razmišljam o izboljšavah.

Resno kolebam, ali naj se lotim lastne gradnje. Misel me je obsedla čisto nezavedno.

Primeren kos zemlje sem kmalu našel.

Vojno stanje

Ne hodim več nikamor. Čakam. Drugega mi ne ostane.
Zdaj zdaj se bo zgodilo. Pripravljen sem. Naj!

Uniforme

Vidim uniformirance, ki preiskujejo teren. Na srečo se imam kam umaknit. Obroč bo kmalu sklenjen. Nič več nê bo jurišev. Zgodi se naj božja volja.

Meje

Dobro, da sem se lotil načrta pravi čas. Ne bi se mogel prebiti preko mej. Kdo bi me pa sprejel? Vsak mora poskrbeti zase. Tak čas je. In bog bo stal ob strani.